

Informatiu Cultural de Marratxi

DIRTIVULA

FEBRER DEL 1986

Nº47

AVUI ÉS NOTÍCIA

"ELS REIS", AL PONT D'INCA

De veritable esdeveniment es pot qualificar la representació, al Pont d'Inca, del misteri de l'Adoració dels Tres Reis d'Orient, segons la versió reelaborada que en feu Missèr Llorenç Moyà Gilabert de la Portella. Aquesta iniciativa ha estat possible mercès a l'entusiàstica labor d'un grup de joves -no tant joves- del poble, que han vist en l'empresa una oportunitat de dinamitzar l'ambient cultural del Pont d'Inca, d'altre banda tan necessitat de manifestacions d'aquest caire. Encara que la voluntat i la il·lusió han estat col·lectives, aquest dinamisme té nom i llinatges: Miquel Mulet, nou rector d'aquest poble.

Cenyint-nos a la representació en sí, direm que aquesta va tenir lloc a l'Església parroquial el mateix dia dels Reis, com era tradicional a Mallorca en aquestes dates. Cal dir que el temple estava de gom a gom, tot i que no hi havia cap tipus de propaganda que informàs de l'acte. No obstant, es veu que les tradicions mai no moren, i el poble aguardava la representació dels Reis amb autèntica expectació. El resultat no es va fer pregar: les mamballetes ressonaren amb força entre les parets de l'Església, un cop l'Àngel hagué enllestit allò de:

Teniv fe i no faceu mal
que el Rei que heu adorat ara,
des de sempre, vos prepara
una glòria immortal!

No crec sigui aquest el moment ni l'espai adequat per parlar dels aspectes tècnics de la representació. Tan sols dir que fallà una mica l'acústica, cosa perdonable si tenim en compte que la gran majoria dels actors mai no havien trepitjat un escenari. El director del muntatge, en "Tin", explicà que havien treballat molt dur i amb dificultats pròpies d'aquests tipus de peces teatrals amb gran nombre de personatges. L'obra va ser muntada en dos mesos, i, segons paraules seves, mai no van creure que la farien fins el mateix dia de l'estrene.

Una altra dada a destacar és el fet que el muntatge no va tenir subvenció de cap casta, encara que tampoc la varen demanar. En aquest sentit, la iniciativa ha estat autènticament popular; el cadafal, per exemple, havia estat construït pel fuster del poble, i tots, d'una manera o l'altre se varen arrambar a la feina. Pel que fa al vestuari, va ocórrer semblantment: un gipó de la padrina, un parell de camises de dormir antigues i quatre pellerings que arrellegaren per devers la Rectoria. L'Escenari, senzill i en consonància amb l'espontaneïtat que en tot moment es manifestà, i que en cap moment intentaren ocultar o dissimular al públic. Aquest captà perfectament tot això, ho comprengué i gratificà el present ofert com calia.

Sembla que l'experiència ha encoratjat aquest grup Pont d'Inquer, i ara mateix es disposen a preparar una altra obra. Des de "PORTULA" brindam pel seu èxit i, sobretot, per haver encès aquesta espurna de cultura i diversió en un terme on, dissortadament, ambdós conceptes llueixen per la seva absència. Com diuen a l'"Un, dos, tres", ¿Per què serà....?.

MIQUEL ÀNGEL LLADÓ.

MOTS AVENGUTS

Ets poc beia sagetera
per picar tants de bergants
MIRANDO com ets infants
estan dins s'edat primera
tu dus molta d'esponera
com han duita altres tants
alerta en es PORTOLANS
que de Comissió són tants
que allà on posen ses mans
ets ases com tu ignorants
hi acaben sa pasturera.

Quan t'he vist fotografiat,
MIRANDO, amb sa mà a sa cara
som pensat: "això és un ase
que d'homo va disfressat"
A posta me som posat
explicant lo que dic ara
que has de tenir molta cara
amb lo que dius a sa plana
o molt poc civilitzat.

Noltros, de merdes com tu
mos fan molt poca mirera
sa cosa més verdadera
és que les feim per darrera
dins un forat que ho espera
que li deim es lloc comú.

Ses fletxes acabaràs
si un ROGELIO vols aturar
llavors, saps que passarà?
que es ROGELIO investirà
segur que t'agafarà
i no li escaparàs
per tot Mallorca veuràs
triumfar es PORTULA
i allà deçà de la mar
si hi vas també en trobaràs.
Ara t'hem parat es llaç
no mos podràs escapar
si no vols abandonar
s'escrit "tonto" que tu fas.

Fa temps RADIO BALEAR
va dir un nom molt antic
per lo tant ara som vist
que per SA POBLA n'hi ha
MIRANDO, això per tu va
tot lo que aquí està escrit:
pots estar empegueit
que un ROGELIO, no un amic,
t'ensenyi de caminar.

Si un dia te mostr ses dents
no et giraràs darrera,
VAL MES SA NOSTRA FIGUERA
en que ho sigui perdiuera
que tota sa vostra Albufera
i tots es "tronos" que tens.

De moment som acabat
d'escriure, no sa memori'
me queda recordatori
de lo que tu has xerrat
més bons que tu en som capejat
i no he cantada victori'.
Jo te refresc se memori';
olvida sa teva histori'
perquè Q UEDA FOC COLGAT.

SOM O NO SOM

Estic cansat de llegir
a un i altre diari
sempre es mateix comentari
des català i es mallorquí

I jo sa meva hi vull dir
perquè tampoc ho veig clar
si qualcú me pot explicar
quan comença a ser català
i deixa de ser mallorquí

M'haurien de dar una untura
i dins es cap fer-me entrar
perquè volen empeltar
es mallorquí en català
si això no pot aferrar
ni amb reblons ni amb soldadura

Diuen que no tenc cultura
ni tampoc es cap molt clar
però mallorquí i català
és ben igual que mesclar
ous estrellats amb verdura,
que això de sa cultura
si li dónes quatre voltes
només té una partitura
i és voler ser més que els altres

Perquè un que sap fer un paner
o un botil sense moldura
per jo té tanta cultura
com pot tenir un bon misser

I tornem a s'altre ball
i digau si és sardana o jota
els catalans diuen "sota"
i noltros deim "a davall"

En cinquanta anys de mallorquí
i des terme felanitxer
ni a padrina ni padrí
mai les he sentit a dir
aqueixa paraula: "proper"

Tan si tens fred com si sues
a un mallorquí que ho és
quan li diuen quina hora és
mai ha dit "tres quarts de dues"

Si un allot enrera va
de qualque assignatura
per més dolça confitura
au!, aprèn català

I si va a estudiar
per Saragossa o Madrid
farà es paper den Pa Frit
si diu "jo som català"

Ben igual que un professor
andalús o asturià
que per ensenyar es català
en deu pegar un bon panxó
és com un que vol provar
de beure sense posar
es nas a dins es tassó

No sé si som verderol,
ni canari, ni pinçà
si es mallorquí és català
perquè no havíem de votar
o n'Obiols o en Pujol

Ja diu sa meva padrina,
vella, però amb so cap clar
si es mallorquí és català
no hi havia perquè posar
"autonomia mallorquina"
perquè amb aqueixa farina
no farem coques ni pa

Jo he nascut dins Binifarda
a s'arrecer d'un revell
i mai m'he deixat sa barba
ni me vull girar es capell

Uns diuen que som un lloro
i que no tenc es cap clar
com puc ésser català
tenint un llinatge moro?

M'agrada sentir xerrar
un foraster en mallorquí
que per sebre què vol dir
ben arreu l'has d'escoltar
lo que no puc aguantar
és sentir un mallorquí
que per voler-se distingir
vulga xerrar en català

A Mallorca mallorquins,
a Barcelona catalans
a Astúries asturians
i a Bilbao bilbains
i al Cel tots serem sants
germans, parents o cosins

Déu sap qui va ésser es primer
que Mallorca va poblar
no crec que fos català
pot ser fos italià
o que vengués de per Alger

Es meu cap no sap pensar
lo de tant de temps enrera
però trob que una bandera
o medalla han de dar
en es qui pugui desxifrar
si es gall era català
o sa gallina forastera;
sa caponada primera
ningú mai l'aclarirà

Mallorca està sembrat d'eixams
però hi fruita molt bé tot
hi ha hagut moros, romans
anglesos i alemans
gallegos i murcians
tenim més comes que un pop
i ara en es darrer brot
l'empelten es catalans
i es mallorquins som tan blans
que de noltros tothom se'n fot.

RAFEL ROIG.--

FRESQUES

REIS PASSATS PER AIGÜA

El dia dels Reis, va fer molt de fred i ploqué, però això no fou obstacle perquè la gent acudís a la cita anual.

Al Pont d'Inca i Pla de Na Tesa, els reis varen fer entrega de les joguetes dins l'Església parroquial d'ambdós nuclis.

A Sa Cabaneta, després d'oïr missa a Sant Marçal, pujaren a la "Plaza de España", on feren entrega de les joguetes.

Tal volta fou a Pòrtol on ho passaren pitjor, ja que quan repartien les joguetes per les cases, com es fa cada any, va començar a ploure fort i en alguns moments inclús calabruix, però així i tot els Reis varen fer la seva feina.

PAS A NIVELL DEL PONT D'INCA:
UN PROBLEMA SOLVENTAT

Després de quasi dos anys de lluita, els veïnats del Pont d'Inca, han vist solventat el problema del pas a nivell; en primer lloc fou l'automatització de les barreres, i la darrera setmana d'aquest mes han vist com s'han llevat el disc i el contrapès que hi havia damunt la voravia, per tant, ja no existeix cap tipus d'obstacle damunt aquesta.

50 MILIONS DE PESSETES, RECAPTACIÓ D'IMPOSTS

L'Ajuntament de Marratxí ha aprovat definitivament el Pressupost de l'any 86, que puja la quantitat de 170 milions de ptes. Entre les partides més importants cal destacar la recaptació per impostos directes, que puja la quantitat de 50.445.000,- ptes.

Quant a les despeses, la partida major és la remuneració del personal; per aquesta partida s'han pressupostats 73.337.471,- ptes.

EL BUS DE PORTOL

Darrerament són moltes les queixes dels usuaris del bus que cobreix la línia Pòrtol-Ciutat; davant aquesta situació l'Ajuntament va acordar recentment donar instruccions a la Policia Municipal per tal que faci un seguiment del compliment dels horaris del bus. Igualment s'acordà que, en cas d'avaria, l'empresa concessionària haurà de comunicar-ho a l'Ajuntament.

recital comentat de
P I A N O

MIQUEL ÀNGEL SEGURA

1986

dia
1er febrer
a les
20 hores

església de Sant Marçal
SA CABANETA

Obra Cultural de Sant Marçal

QUA INTERSARIS
"SA NOSTRA"

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ

CONCERT A SANT MARÇAL

El dia primer de febrer, a l'Església parroquial de Sant Marçal, tindrà lloc un concert de piano a càrrec del pianista Miquel Àngel Segura. El concert, organitzat per l'Obra Cultural de Marratxí i subvencionat per "Sa Nostra" i l'Ajuntament, constarà de dues parts: a la primera interpretarà "Papillons Op. 2" de R. Schumann i Sonata Op. 109 en Mi major de Beethoven. A la segona part seran cinc preludis de Debussy i sis peces de "Mikrokosmos" de Bartók.

FRESQUES

EXCURSIO DE "SA NOSTRA"

El dia 23 de gener i organitzat per "Sa Nostra", va tenir lloc a Pòrtol una excursió per pensionistes; en total foren cent vint, que ompliren dos autocars, anaren a matances a Porto Cristo, i després visitaren Cala Millor, Cala Rajada i Cala Agulla.

TRES-CENTES MIL PESSETES EN LLIBRES PER LA BIBLIOTECA.

Després de molt de temps, en què semblava que l'Ajuntament havia deixat de banda la biblioteca pública de Marratxí, vet ací que darrerament ha fet una compra de llibres per un import de 300.000,- ptes., per tal d'ampliar l'actual catàleg que existeix a la biblioteca.

FESTES OFICIALS A MARRATXI

L'Ajuntament de Marratxí, reunit en Comissió de Govern, ha acordat quines han de ser les dues festes oficials a Marratxí durant el 86. Aquestes són el 31 de març (segona festa de pasqua) i el 30 de juny, Sant Marçal.

VA MORIR DON BARTOMEU

Mentre teníem la passada revista a impremta -que duia una entrevista amb ell- ens arribà la notícia de la mort de don Bartomeu Rigo i Rosselló, que fou mestre de Pòrtol durant quinze anys. Des d'aquí feim arribar el condol a la seva família.

"COSTA I LLOBERA"
ACABADES LES OBRES D'AMPLIACIO.

El dia 29 d'aquest mes de Gener, és la recepció de les obres d'ampliació del Col·legi "Costa i Llobera". L'ampliació consta de quatre unitats més, i són els alumnes de segona etapa que en un principi passen a aquestes noves aules.

"TRAMUNTANA/86": 1ª Marxa per la Serra

Els propers 27 al 31 de març, coincidint amb les festes de Setmana Santa, tindrà lloc, sota el lema "TRAMUNTANA/86", una marxa per la Serra Nord de Mallorca. La iniciativa, que té el suport del G.E.M (Grup Excursionista de Mallorca) i del GOB, és el fruit de l'experiència d'un grupat d'amics que el passat estiu en feren una de semblant per terres de Navarra. La sortida i concentració estan previstes a Biniaraix el dia 27, i l'acabament a Lluç el 31, havent cobert un itinerari que comprèn llocs com Es Barranc de Biniaraix, Cases de l'Ofre, Sa Rateta, embassaments de Cúber i Gorg Blau, Font des Noguier, Font des Prat, Puig de Massanella o el mateix Tomir. En el transcurs de la Marxa es preveuen també vetlades musicals, actes culturals varis i xerrades o debats sobre temes relacionats amb la problemàtica actual a la Serra. Per a més informació posauvos en contacte amb el GEM, o amb En Vicenç Sastre a Sa Cabaneta (Tel. 60.25.41).

C A F È

TOMEU CATALÀ,

S O C I E T Y

QUÈ DUR ÉS EL CAMP!

En Tomeu Català és un jove de la vila de Porró. Qui no coneix en Tomeu Cabra ?

Fadrí, vint-i-quatre anys i es dedica al camp.

-Tomeu, ja queden molt lluny aquelles "trastades" de quan érem infants...

-Erem molt infants. Era un tipus de distracció diferent del de la Ciutat. Els jocs eren molt forts. Era un contacte total amb sa naturalesa; el contacte amb so camp ja sorgeix d'infants, ses arrels ja surten de petits. L'amor a la naturalesa es despert des d'infants. Tantes i tantes coses...

- Què fas ara mateix ?

-Seguesc éssent pagès; tall llenya. Faria horticultura, que és la meua il·lusió, però per raons econòmiques no m'hi puc dedicar.

-Què fou d'aquella experiència de les flors ?

-Anava bé, però el mateix sistema agrícola deficient va fer que anàs malament. Per culpa de s'exploració turística estam al marge. Mallorca podria ser una altra cosa.

-Jo sé que tu estàs molt al corrent del trull agrícola...

-Estic molt informat, però al marge. Rep quatre revistes científiques al respecte. M'interessa molt l'agricultura; pens que és bàsica com pugui ser la indústria turística a Mallorca, però estam molt aïllats. L'agricultura tradicional té unes arrels molt fortes a Mallorca, però està molt poc potenciada. Per exemple, a Catalunya funcionen cinc escoles d'agricultura "a tope", mentre que a Mallorca en funciona una i malament, degut als problemes econòmics. Això no se soluciona perquè se van passant la pilota els diversos estaments oficials i autonòmics.

-Com veus el futur agrícola mallorquí ?

-Molt negre. En crisi. Submergida per l'exploració nacional. Exemple: a Itàlia, que tenen ses terres mediterrànies i es clima idèntic al nostre, l'exploració agrícola se fa a través de ses mateixes famílies amb arrels tradicionals. Sa família és essència important per a sortir de la crisi. Patirem un canvi tecnològic. Dins la CEE el futur està malament perquè s'agricultura a Mallorca no és autosuficient. Per exemple, en floricultura passa que hi ha una invasió del mercat nacional, una falta de gestió quant a l'exportació i una manca de garanties per part de la gestió autonòmica: obliguen al pagès a pagar molts de doblers per metre quadrat d'hivernacle. Hi ha uns 280 mil esqueixos i no són suficients i hem de competir amb productes tan bons com els nostres en qualitat, essent els de defora que acopen els preus, a més dels transports i els impostos que són caríssims. A tot això s'afegeix una carència total en el control de la

Comunitat Autònoma. Sa venda de vi està mal assessorada; hi ha una manca de gestió que assessorí als pagesos; falta un amillorament de les races d'ametlla; aquest estancament és d'uns vuitanta anys. Els sistemes de les Cambres agràries són antics, no són vàlids. Quant a l'oliva, tampoc se potencien les tres varietats mores que hi ha. Hi ha un descuit total i un endarreriment considerable i això repercuteix en la poca evolució dels productes. La mentalització del pagès mallorquí envers la nova tecnologia ha arribat tard, a més que hi ha pocs agricultors joves, cosa que fa que als vells els costi més l'adaptació.

Sa taronja, altra gestió equivocada per a l'importació.

-Com seria, per a tu, l'ideal agrícola ?

-Crec molt en el cooperativisme per recuperar s'agricultura mallorquina. Es, per ventura, sa solució que li podríem donar ara mateix. En lloc de tenir "Mercapalma", s'haurien de fer vendes privades, gestionades pel gran capital.

-Què fa l'administració autonòmica per als joves agricultors ?

-Actualment hi ha uns serveis de capacitat agrícola i cambres agràries, repartides en cinc zones amb una delegació a cada una d'elles: Sa Pobla, Palma, Campos, Manacor. Se reben una sèrie de subvencions per part de la Comunitat Autònoma però el mal està en què els joves agricultors no veuen cap d'aquests doblers perquè queden en mans dels latifundistes i no exploten la terra. Hi ha cultius que no s'han acabat d'aplicar i encara és sa banca privada sa que fa més que es govern.

-Explica'm un poc els teus projectes més immediats...

-Tenc fe en s'horticultura i floricultura perquè té un gran futur a llarg termini. Pens muntar hivernacles però fins que no hi hagi un modo de gestionar-ho no puc.

-D'ençà que et dediques a aquesta activitat, quina resposta has trobat ?

-Això és una gran mafia, sa gran destructora de s'agricultura. Si l'ametlla hagués estat a Almeria, hagués funcionat millor que aquí perquè hi ha molt poca promoció de la venda. Lo que Mallorca necessita és una reconversió de l'agricultura, i no se fa. Hi hauria d'haver una expropiació de ses terres i donar-les als qui les treballaria.

-Què penses de l'ecologisme que es fa a Mallorca ?

-Crec en s'ecologia, és el mitjà per conservar lo bo que tenim, però no com ho fan els qui es diuen ecologistes, que jo els dic "ecologisme urbà" i no hi he cregut mai. Esmotjar els pins, tallar les mates, fer netes ses garrigues, etc. és més pur i autèntic. Es més poc contaminant el fum d'una olleria que el fum que fa, per exemple, GESA.

-Què penses del G.O.B. ?

-Són uns fantasmes, uns ecologistes urbans. Jo crec en sa lluita biològica, com per exemple la investigació de productes japonesos que se fan per matar un únic insecte i no tot lo que se posa al davant.

El materialisme acabarà amb s'ecologia. Tornam a l'esclavitud dels doblers, mos movem al ritme de la força que imposen els doblers. La felicitat dels negres, per exemple, de l'Amazones és molt més vàlida que l'occidental. Estam perdent els instints naturals degut a la tecnologia que sofrim.

Gràcies, Tomeu!

ANTONI CANYELLES I OLIVER.

Conselleria d'Educació i Cultura
de la
COMUNITAT AUTONOMA DE LES
ILLES BALEARS

MESTRE ANTONI "LLEÓ"

EN LA MEMORIA DEL POBLE.

No crec que ningú dubti que la confirmació de l'èxit d'un glosador popular la constitueix el fet que el poble, la memòria popular anònima, conservi vius i fresc els textos de les cançons que aquell glosador va compondre anys enrera.

A Lluçmajor, és ben palès, molta gent recorda el nom, anècdotes i cançons de mestre "Lleó", glosador de soca-rel, nascut a l'esmentada ciutat el 5 d'octubre de 1.818 i vei de Lluçmajor fins a les vuit del vespre del dia 27 de març de 1.908, data del seu decés. Home del poble, "mosso de margedor", glosador per damunt de tot. Un glosador ajustat al cent per cent als models que d'aquesta tipologia humana n'han indicat els folkloristes. Protagonista d'un extens repertori d'anècdotes arrodonides amb cançons enginyoses com poques, mestre "Lleó" fou autor també de diversos "glosats" que varen esser publicats.

Es a rel d'una d'aquestes publicacions "(plegues-tes)", "Unions i desunions/ de fets moderns i antics/ posat en vàries cançons/d'on poren prendre lliçons/ ets homos grans i petits." (tercera edició en estampa de Felip Guasp a Palma, datada el 1.986), que hem cregut oportú el nostre comentari inicial relatiu a la pervivència en la memòria col·lectiva com a senyal d'encert. L'obra de referència és un recull de 102 estrofes (majoritàriament fusió de dues quartetes heptasil·làbiques amb dues rimes consonants, de

disposició croada) on l'autor reflexions i es reconcentra en el passat i el present oferint la seva particular visió de l'individu que intenta sobreviure al si d'una societat injusta. D'aquesta recopilació el poble n'ha asaborit una bona part incorporant-la al patrimoni comú.

Tots els estimadors de la cançó popular mallorquina recorden que el pare Rafel Ginard i Bauça al seu gegantí "Cançoner Popular de Mallorca" només publicà les cançons per ell recollides de la tradició oral deixant de banda les que havien estat prèviament impreses. Doncs bé, si llegim el tom III del C.P.M., a l'apartat "Localitat", l'epígraf "Espanya en general", hi trobarem deu cançons. D'aquesta desena, set són originals (així ho aprova la publicació citada) de mestre Antoni "Lleó" (vegi's la numeració): C.P.M.: nos. 15-18-19-20-21-22-23; "Unions...": 33-83-32-29-90-35-47.

Anotarem el text d'alguns exemples de mestre "Lleó" (actualitzant-ne només l'ortografia):

- 33: "A Espanya hi ha un lleó/antic i fort de barram i son molts qui l'engreixam/ amb ses gotes de suor./I amb sa contribució/ de sang força li donam/ i si no mos defensam/ matarà sa nació"
- 29: "Si aquest despotisme dura,/ que la fe no's pos formal,/Espanya pes natural/pararà en mala ventura;/ un tira i s'altre s'atura,/que això resulta amb més mal/ que un cap de vent de mestral/ a arbre qque està en tenrura."

90% "Espanya duu una alenta/ i a poc a poc morirà,/ i qui la podria curar/ s'enfermedad li aumenta./ I si ha d'anar així sempre,/ no s'Hi podrà viure un ca,/ que sa bossa des pagar/ ja no té pols an es ventre."

Recollides pel gran folklorista franciscà a indrets tan diversos com Llucmajor, Porreres, Sineu, Artà, Son Carriò, Manacor, Sant Joan o Petra s'adapten molt fidelment al text original del llucmajorer publicat el 1896 (si n'exceptuam la nº 21 del C.P.M., molt canviada, però amb denotació clara de l'origen). Cas semblant succeïx amb la nº 27 de la plagueta ("D'Orient A Occident/ el món d'extrem a extrem va:/un vol peix, s'altra vol pa/i a tothom viu descontent/ I si Déu omnipotent/ promte no alça sa mà,/ sa sang córrer se veurà/semblant d'un riu o torrent.") a la nº 962 del C.P.M. (tom III, "Vida Humana").

En resum, doncs, si de 102 cançons que componen l'aplec del glosador de Llucmajor tants d'anys després de la seva publicació i a tants llocs distints persones anònimes han rememorat un 10% dels textos no calen dubtes sobre l'assumpció per part del poble de l'obra del mestre de paret seca Antoni Garau i Vidal.

(Llucmajor de pinte en ample)

MIQUEL SBERT.

PorthOLA!

LECTURES PEL ROCAHOUSE

Els reis varen estar passats per aigo. Les queixes oficials d'Orient ens varen arribar dient que els cunyadíssims Rotget i Romaguera no se volgueren banyar ni es cul i anaren tot es temps dins es carro des municipals. Idò, que no és guapo, això?

Mos conten que dies passats es rector de Pòrtol tenia grip i no va fer sermó. Es comentari era que en podria tenir sempre.

L'amo des cavall que va dur els reis de Pòrtol va haver d'esperar tota sa missa perquè no el pagaven. Li tocava a un regidor que poques que en fa i encara les fa, malament. Però, això sí, se va apuntar en es sopar de frit i porcella. Per això mai el deixen darrera.

En Toni Rotget si no li basta la sala de regidors (que encara hi té cosa) també li posen sa primera plana de fotos de sa Pòrtula amb fotos. Això és una màfia.

Ni va haver més de dos que es divendres que varen fer "el imperio de los sentidos" ni varen dormir, ni varen deixar dormir.

Està ben vist que aquesta Carmina Burana no té coneixement. Mira que tractar així al pobre Ramonet!

Aquest Mirando, com s'afica amb sa premsa forana és des bons. L'haurem de fitxar pes Port-Hola

Es regidor don Montilla ha tornat fer pràctiques de batle. Se veu que sa cosa li agrada.

SI VOLEM BON ANY HEM DE SEMBRAR CADA ANY.

I tothom ho ha de fer a la seva manera, amb les seves eines i amb l'esforç de cada dia.

I tothom ho ha de fer a la seva manera, amb les seves eines i amb l'esforç de cada dia.

cultura i garantint uns bons serveis públics. I ho fa a través de les diverses àrees d'actuació: Àrea

Per això, el Consell Insular de Mallorca du a terme la seva tasca, defensant la qualitat de vida a tots els pobles i ciutats mallorquines, fent arribar a tothom la nostra

Econòmica, Acció Social i Sanitat, Àrea de Cultura i Esport, i Àrea de Cooperació i Ordenació del Territori. Sembrant perquè tothom pugui recollir els fruits.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

A "L'ESTIMAT" MIRANDO SENSE MASSA MALICIA

Te veig molt preocupat
per sa nova DIRECCIÓ...
Tant, que has perdut es timó
i escrius com si no hi hagués altre "yo"
que sa teva reial majestat.

I no sé que t'has pensat
esser dins PREMSA FORANA
quan dius dins sa teva plana:
"hasta que me dé la gana"
això no s'haurà acabat.

Si no és que tens un atac
de zels o de presumció,
perdonam, però ets coió
o te falta una saó
ó es fums t'han desbaratat

Com dius, per poder predicar
se necessiten ses trones,
tu en tens tres, però no bones...
semblen les que homos i dones
quan hi han fet; s'han de torcar

I això que pensis anar
a la Seu, de "predicando"
ho pots olvidar, MIRANDO
ja que mai un pardalango
com tu, hi ha pogut arribar.

I ara te vull recordar
que quan un tira a ferir
i ho escriu, i ho fa llegir
llavors no ho pot desmentir
i per berbes voler-ho fer passar.

Aquell que ESTAVA amb tu

Ses gloses d'En

-29-

Pere-Gil

EMIGRACIÓ

*Un poblet de mala mort
es a dir de poca vida,
miseri que mos convida
a cercar una millor sort.*

*Sols hi pot viure homo fort.
Terra grisa sense solcs,
poca aigua i molta pols,
poble sec, que no te hort*

*Ja ho diu En Pep Calafat:
"Per això es que de pagesos
n'hi ha molts davers Ciutat"*

CORREU

ALS RESPONSABLES DE L'EMPRESA DE TRANSPORTS DE MARRATXI

Com a usuària habitual de l'empresa de transports que actualment presta serveis a Marratxí, vull expressar la meua protesta en relació a l'actual funcionament de la mateixa, inadmissible per a qualsevol persona mínimament civilitzada.

Actualment, el servei és cobert per un autocar del qual dubt compleixi les mínimes normes d'acondicionament exigides per la normativa vigent. Les avaries són constants, amb el consegüent trastorn per als viatjants que utilitzen aquest medi. El seu interior, completament destartat, s'assembla més a un vagó de mercaderies que no a un transport públic i adecentat. Els seients estan destrossats i les capçaleres dels mateixos brutes que no hi poden estar més. D'altra banda, en fer observar algun d'aquests "detalls" al conductor, aquest es gira amb cara de pocs amics, quan no fot una forta barramada a l'usuari que té dret a una explicació. I no és excusa dir que les tarifes són baixes, quan la qualitat del servei ofert és pèssima.

Pens que en aquest assumpte hauria de prendre cartes l'Ajuntament, el qual és responsable en certa manera del bon sistema de comunicacions entre Marratxí i Ciutat. En aquest sentit les propostes a fer són varies, i passen per l'estudi de la conveniència d'

horaris, aprofitament dels trajectes, possibilitat de combinacions amb el ferrocarril, etc. L'horari establert en l'actualitat em sembla totalment desbaratat, amb uns marges enormes de servei a servei, i amb buits a hores que es poden considerar "punta" del tot incomprensibles. Pens, insisteix, que la regidoria de Transports s'hauria de "banyar" una miqueta, si és que realment es sent preocupada per aquest problema del qual em consta estar informada.

Per acabar, voldria dir que amb aquesta carta crec manifestar el malestar existent entre la majoria d'usuaris de l'empresa de transports de Marratxí, els quals ja han expressat a nivell de carrer el seu descontent, i no faig sinó fer-me eco d'una qüestió que reclama solucions ràpides i efectives per part, òbviament, de tots: empresa, com a responsable directa del servei; Ajuntament, com a gestor públic del benestar dels que en ell dipositen la seva confiança; i usuaris com a consumidors-crítics, si és el cas sobre els quals recau l'efectivitat del servei.

Ben atentament,
UNA USUARIA.--

"UN CONGRES POPULAR"

El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, que tindrà lloc entre el 30 d'Abril i l'11 de maig d'enguany, és la mostra més palpable de que la nostra llengua continua essent una cosa viva, encara que molts desitjassin fos ben morta i enterrada. El "Congrés" és un símptoma de vitalitat, i del debatut en ell dependrà en bona mesura l'enfortiment del català com a vehicle d'expressió habitual a les nostres contrades. Sabem que ara això no és així, que els esforços públics per a una suposada "Normalització" són gairebé nuls, i moltes vegades obediexen a una concepció del fet lingüístic totalment esnobista, quan no oportunista. Hem de retornar a la nostra llengua el lloc que es mereix, i aquest no és altre que l'espai que habitam els mallorquins, menorquins, eivissencs, i per extensió, tots els parlants arreu del domini lingüístic català.

D'altra banda, correm el perill de que el "Congrés" resti com un acte testimonial, com una mera trobada de lletraferits i intel·lectuals on s'intercanviïn punts de vista diferents sobre tal o qual problema. Cal que el "Congrés" arribi al carrer, que connecti amb la realitat social de la llengua; desitjar que l'eslogan "UN CONGRES POPULAR" es faci viu entre tots els que trepitjam aquest bell país. Els responsables de que això succeeixi són molts: en primer lloc, els propis organitzadors, fent-ho una eina dinamitzadora i de debat; en segon, les institucions públiques: Comunitat Autònoma, Consells Insulars, Ajuntaments, entitats culturals, tots han de manifestar - amb fets - la seva adhesió a tan important iniciativa; i, finalment, tots els que sentim la necessitat d'instrumentalitzar el català com a única i vàlida llengua en tots els àmbits de la nostra vida, públics i privats. Fer-se congressista és una bona passa per assolir aquest ideal, perquè la nostra llengua deixi de ser només l'objecte d'estudi d'uns quants "conscienciats", o la carn de canó de quatre gonellistes que es dediquen - manca de millor passatemp - a embrutar les pàgines dels nostres ja de per sí "anormals" - lingüísticament - mitjans de comunicació escrita.

Au idò!

editorial

Fill de pares marratxiners, Joan Miquel Lladó va néixer al aleshores idíl·lic bar del Vivero a Ciutat fa 37 anys.

En 1964 exposà per primera vegada al Pont d'Inca conjuntament amb Sebastià Ramis i Damià Jaume, i encara que en Lladó no és partidari de les crítiques, el plorat "Gafim" en va fer una molt bona d'aquells tres joves que aleshores començaven dins el difícil món de l'art.

Joan Miquel Lladó és enemic de les estadístiques, i per tant ni ell mateix sap les exposicions que ha fet. Ha exposat a Ciutat (Galeria Kromyus-sa i Cavall Verd), a Inca, Porreres, Bipissalem, Lloseta, Alaró, Santa Maria, Sant Marçal i altres localitats del Pla de Mallorca.

Actualment alterna la seva activitat artística fent dibuixos i aquarel·les per una part, donar classes de dibuix a Inca per una altra, i publicant dibuixos humorístics al diari "Ultima Hora" i esporàdicament a "Informatiu Balear" de televisió.

la portada d'aquest mes

per què no
en la
NOSTRA
llengua
?

EXCURSION A

« ANDALUCIA »

VISITANDO: MALAGA - GRANADA -
CORDOBA - SEVILLA - TORREMOLINOS
CEUTA - COSTA DEL SOL.....
=DEL 27 AL 31 DE MARZO=

PRECIO..... 37.800,-

ORGANIZA Y COLABORA
El Magnífico Ayuntamiento de Marraxi

Informas y Reservas:

LA CADANETA Tel. 602023 (ayuntamiento)
PONT D'INCA Tel. 600624 (T. de alcaldia)

< PLAZAS LIMITADAS >

L'Ajuntament ha dit que iniciava la normalització, però encara està bastant enfora d'assolir-la. Coses com aquesta; escrits dirigits al gran públic en castellà, fan anar enrera les passes que se puguin haver donat.

PONT D'INCA NADAL 1985

¿QUÉ ES UNA PARROQUIA?

Vale la pena formularnos la pregunta. Ya que tenemos por costumbre acercarnos a una tienda cuando necesitamos algo, o a una gestoria cuando debemos rellenar "papeles".

Eso sí, tenemos también otro tipo de relaciones que no son de compraventa. Por ejemplo: con la familia, con los amigos, en las instituciones deportivas, culturales, etc.

Con frecuencia, por no dedicar unos momentos a pensarlo, sin darnos cuenta, proyectamos sobre la Parroquia el esquema de las relaciones, diríamos, de compraventa y no las familiares o de amistad.

Así, a veces, se acude a pedir un bautizo, o una boda o un funeral, como si se tratara de una tienda de productos religiosos o una gestoria de asuntos espirituales. Y no debe ser así.

UNA PARROQUIA ES UNA COMUNIDAD,
LA FAMILIA DE LOS QUE CREEMOS EN JESUS.

Y nos reunimos para:
CELEBRAR juntos, nuestra fe; en la Misa, bautizo, en el sacramento del matrimonio.....

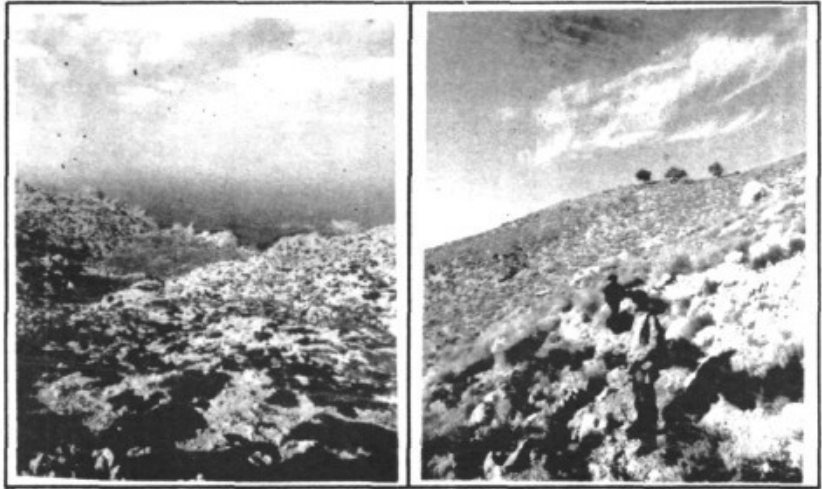
CONOCER mejor, escuchar y acoger la Palabra de Dios.

ALEGRARNOS juntos de seguir a Jesús y compartir con los demás nuestra Esperanza, nuestro tiempo y nuestras cosas.

¿TE CONSIDERAS PARTE DE LA PARROQUIA, O "CLIENTE", HABITUAL U OCASIONAL, DE LOS "SERVICIOS" PARROQUIALES?

Se veu que al Pont d'Inca, no ho tenen clar, això de la llengua. Deu ser que els parroquians no són de per aquí, però aquesta no és la manera de fer-los-hi.

Excursions

DE CARCS COLLERS A MOTCAIRE.

Aquesta excursió comença a sa carretera pujant de Sóller al Puig Major. Al Km. 9,800 trobarem un camí a l'esquerra baix des penyal des migdia, que va pujant per dins un bosc d'alzines i pins; aquest camí serà es que agafarem, mos durà dins una esplanada i veurem unes barreres que diuen Bini Petit; passant per elles i acabant aquesta esplanada trobarem un porxo a l'esquerra i començarem a pujar un altre collet i en esser adalt veurem una font viva. Aquí podem fer una aturada, a l'esquerra veurem una creu que és un monument dedicat a una capella del segle XIII, (Capella de Sant Llorenç); uns 600 m. més avall trobarem un redol de pins i herba, tot molt verd i una vista molt maca, on val la pena fer-hi unes fotos. També des d'aquí als Binis hi ha unes vistes precioses.

Quan serem abaix trobarem un camí a la dreta, però noltros agafarem es de l'esquerra que mos durà als Binis. Enhaver passat es Bini Gran seguirem es camí cap a Bini Petit, passarem per dos torrentons, i en haver passat el segon torrentó hi ha una esplanada i davant noltros veurem un portell i una paret que va a Bini Petit també veurem un camí a l'esquerra que serà es que agafarem. Aquest camí puja un coll molt empinat, en esser adalt d'aquest coll veure una caseteta a l'esquerra, aquí està molt bé per pegar una mossegada i un glop de vi si en duen. Aquest camí mos durà a Montcaire; malgrat sigui molt brut se pot passar molt bé. Quan serem abaix deixarem ses cases de la dreta i davant noltros veurem sa Font de Montcaire, passarem per ella i seguirem camí amunt; dins una volta veurem una desviació a la dreta; noltros seguirem tot dret i si alçam es cap veurem es Penyal des Migdia; aquest camí asfaltat mos durà a sa carretera, al punt on uns 3 Km. més enllà hem deixat es cotxe.

Duració aproximada de s'excursió 5 hores.

JORDI CLOQUELL.

FOGUERONS de St. ANTONI

Sant Antoni i el dimoni. Coques i espinagades. Cançons, tonades, gloses i ximbombades. Nit de foc i fum, nit de fred. Nit de foguerons.

Durant la nit del setze de gener, vigília de sant Antoni, patró de Sa Pobra, gent del pla i de la muntanya arriba a aquesta vila de Mallorca per participar en la tradicional "Nit Bruixa".

Des d'enfora, tot Sa Pobra pareixia un gran fogueró encès i una vegada allà, l'ambient de festa encenia la freda nit d'hivern amb foguerons, sorolls de ximbombes, corregudes d'un cap a l'altre dels carrers i tonades de cançons.

Les activitats culturals s'apercebien a qualsevol recó de la vila. Des d'exposicions pictòriques, passant per remolins de gent acompanyats d'una ximbomba, fins a passa-carrers i danses de caparrots. A la plaça de la Constitució, presidint tota la festa i vetllant la trajectòria de la nit, el gegant i la geganta escoltaven, amb tota la gent que allà estava reunida, el concurs de glosadors.

Cal mencionar les gustoses espinagades d'angülla com a gran protagonista de la part gastronòmica de Sa Pobra. Es aquest vespre, setze de gener, quan les espinagades cobren major importància, ja que tot-hom les pot degustar i aprovar.

Els poblers, fent gala de germanor, comparteixen aquesta nit de festa amb els visitants, obrint les portes i finestres de cada casa. Dins les places, dins els carrers i carrerons, dins els cafès, els poblers i els que no ho són s'uneixen per a fer una gran massa de gent amb un sol fi: passar-ho bé tots junts fins arribar a altes hores de la nit.

PAU LLADÓ.

SA
POB
LA

ELS**ESTUDIS**

SOBRE LA

NOSTRA

LLENGUA A L'Estranger

"PLOMES AMIGUES"

Cada vegada són més els mallorquins conscients del fet que la nostra llengua té una història que **no podem** oblidar i ha estat i és vehicle d'una literatura important, ja des de l'edat mitjana. I llevat dels ignorants i dels obstinats, tothom sap que es tracta d'una llengua romànica - derivada, per tant, del llatí - que en diverses varietats dialectals es parla no solament a les nostres illes Balears i Pitiüses, sinó també al Principat de Catalunya, al departament francès anomenat dels "Pirineus orientals" - a l'antic regne de Mallorca-, al País Valencià, a una extensa franja d'Aragó i a la ciutat italiana de l'Alguer, a Sardenya.

Probablement no són tants, però, els qui saben que el català - en la seva forma literària i en les seves variants dialectals- és objecte d'estudi a moltes universitats d'arreu del món. Ja des de molt antic, hi ha hagut una tradició considerable d'estudis lul·listics. Ramon Llull, una de les figures més suggestives que ha donat Mallorca en totes les èpoques, va viure a França i hi va deixar una bona colla d'amics, i les seves obres i el seu pensament foren vindicats o atacats a tot Europa, no solament a França, a Itàlia o a Alemanya, sinó fins i tot a Rússia, on es conserven manuscrits que mereixen que qualcú s'hi dediqui a fons, segons l'opinió d'Elena Wolff, de l'Acadèmia de les Ciències de Moscou, bona coneixedora de les llengües romàniques, que parla i escriu amb una relativa correcció el català. El lul·lisme modern, d'altra banda, ha tengut grans representants estrangers, alguns molt relacionats amb Mallorca, com R. Pring-Mill, autor d'El microcosmos lul·lià (publicat per l'Editorial Moll), que visqué de petit a la nostra illa, o Anthony Bonner, que hi viu habitualment i és conegut sobretot per la seva dedicació al GOB, el qual col·labora sovint a la revista "Estudios Lulianos"- òrgan de l'Escola Lul·listica Mallorquina, molts "mestres" de la qual són estrangers- i que acaba de publicar als Estats Units dos enormes volums que tradueixen a l'anglès una àmplia selecció de les obres de Ramon Llull.

La Gran Bretanya i Irlanda han tengut des de fa molts anys a les seves universitats la llengua i la literatura catalanes com una assignatura d'un cert relleu. Conseqüentment, són molts els anglesos que saben llegir i parlar la nostra llengua, que han assistit - juntament amb estudiants de molts altres països- als cursos per a estrangers que organitza des de fa molts anys l'Institut d'Estudis Catalans a Barcelona, i que es dediquen d'una manera o altra a l'estudi de la llengua, la literatura o la cultura dels Països Catalans. N'és una bona mostra l'existència de l'An-

glo-Catalan Society, associació que cada any celebra unes quantes sessions i que ha publicat o ha estimulat llibres i articles de revista ben interessants.

A França, s'ha mantengut sempre el caliu dels estudis catalans, en part duits a terme per intel·lectuals procedents del Rosselló, com Josep-Sebastià Pons o Joan Amade. Fou precisament el fill de Joan Amade que, com a prefecte de París, permeté l'obertura d'un Centre d'Estudis Catalans a la Sorbona i parlà en català als sorpresos barcelonins que l'anaven a veure juntament amb autoritats acadèmiques franceses. De fa temps, hi ha el projecte que els francesos que treballen sobre temes catalans s'agrupin en una associació semblant a la britànica.

Aquestes associacions són ja un fet als països germànics (Alemanya, Suïssa i Austria), on fa uns quants anys va esser fundada l'anomenada Deutsch-katalanische Gesellschaft- impulsada per Til Stegmann entusiasta divulgador de la nostra cultura a Alemanya-, i a Itàlia, on existeix des d'abans una Associazione Italiana di Studi Catalani. Aquestes associacions agrupen historiadors, lingüistes i historiadors de la literatura, que en molts casos han fet i fan contribucions molt notables en el seu camp i formen, a les universitats respectives, noves generacions d'estudiants. Vull subratllar el nom de la universitat de Basilea, a Suïssa, on Germà Colon ha creat una autèntica escola, d'on han sortit treballs dignes d'esser destacats sobre Ramon Llull i sobre el Llibre del Consolat del Mar, entre molts altres.

També als Estats Units i al Canadà abunden els estudiosos de la nostra llengua, catalans "trasplantats" o americans o canadencs, els quals s'han agrupat igualment en la North American Catalan Society. Aquesta associació celebra col·loquis multitudinaris cada dos anys, les actes dels quals han estat publicades amb regularitat (n'acaba de sortir el quart volum, a les Publicacions de l'Abadia de Montserrat).

Molts d'aquests i molts d'altres "catalanòfils" estan en contacte a través de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes, amb seu teòrica a Amsterdam, de la qual parlarem un altre dia.

Tot plegat és un panorama engrescador i digne d'esser més conegut. ¿No és sorprenent que molts estudis sobre el català hagin estat duits a terme a l'estranger mentre la nostra llengua era prohibida a les "nostres" universitats?.

JOSEP MASSOT I MUNTANER.

**PRESENTACIO PUBLICA
DEL II CONGRES INTERNACIONAL
DE LA LENGUA CATALANA**

Constitució del Consell d'Entitats
Promotores de les Illes

Dia dos de febrer, a Manacor, tindrà lloc l'acte de presentació del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana i la constitució del Consell d'Entitats Promotores de les Illes. Els actes es realitzaran durant tot el dematí i aniran acompanyats de diversos esdeveniments. El primer de tots, a les 10'30 h., serà la inauguració de l'exposició: "MN ALCOVER: MIG SEGLE DESPRES", en el marc de "Sa Torre de ses Puntes". Com és sabut, l'il·lustre mossèn, Antoni Mª Alcover, va tenir la iniciativa de celebrar el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el qual se va celebrar a Barcelona l'any 1906, i ell mateix va presidir.

D'entre els diversos actes, cal destacar les intervencions d'Isidor Marí i Mayans, coordinador de l'Àrea Científica de Lingüística Social, que parlarà sobre "UN CONGRES PER AL FUTUR"; de l'escriptor Josep M. Llompart que ho farà amb el títol "VIURE EN CATALA, OBERTS AL MON"; i de Joan Miralles i Monserrat, catedràtic de filologia Catalana i president de la Comissió Territorial de les Illes Balears, que versarà sobre "ANTONI Mª ALCOVER, AVUI".

Tancarà les intervencions el rector de la Universitat de Barcelona, Antoni Mª Badia i Margarit, President del Comitè Executiu del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Després dels actes s'obsequiarà amb un dinar de benvinguda a les autoritats i als representants de les entitats adherides, ofert per l'Ajuntament de Manacor.

S'espera en aquests actes una gran participació.

BALEARS, CENTRE D'ART

Dins el marc del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, s'està preparant una exposició sota el títol: "Balears, Centre d'Art". Aquesta, serà una oportunitat única per contemplar una mostra exhaustiva i objectiva de la pintura contemporània de les Illes. Per això mateix, s'ha format una comissió, composta per persones que no hi tenen interessos econòmics directes, però que a la vegada estan dins el món artístic (crítics i historiadors d'art, periodistes, etc.). A hores d'ara formen la comissió: Guillem Frontera, Basilio Baltasar, Caterina Cantarelles, Miquel Seguí, Joana Mª Palou, Biel Mesquida, el director de la Fundació Pilar-Joan Miró, Gui-

llem Sintes, en representació de Menorca, Àibert Ribas, en representació d'Eivissa, Jaume Falconer.

Aquesta exposició, que servirà per donar una visió general de l'art a Balears serà itinerant. S'inaugurarà a Eivissa l'abril, passarà a Menorca i acabarà a Ciutat, concretament a Sa Llotja, durant el maig d'aquest any. Deu pintors s'escolliran en representació de les Illes a l'exposició que es farà a Catalunya amb el lema "Catalunya, Centre d'Art".

Fruit d'aquest esdeveniment, serà la publicació d'un catàleg que no sols reunirà tota la mostra pictòrica de l'exposició, sinó que recollirà tot l'art contemporani de les Illes en les seves diverses facetes (ceràmica, escultura, disseny).

Es farà una mostra paral·lela amb artistes representants de Catalunya i País Valencià. Aquesta segona mostra serà prou interessant si es té en compte que vindran deu representants de cada indret.

**CALENDARI
DE L'AREA
DE LINGÜÍSTICA SOCIAL**

2 de febrer.- Acte de constitució del Consell General d'Entitats Promotores de les Illes Balears. Homenatge a Mn. Antoni Mª Alcover. Manacor.

abril-maig.- Exposició "Balears Centre d'Art" de pintura d'autors de les Balears, a Eivissa, Menorca i Mallorca.

30 d'abril.- Obertura de tot el Congrés, amb presència dels més alts representants de les Institucions i Entitats dels set territoris de llengua catalana, dels coordinadors de les àrees científiques i de reconeguts romanistes internacionals estudiosos de la nostra llengua. Palma.

4 de maig.- Clausura de les sessions científiques de l'Àrea de Lingüística Social.

8 de maig.- Simultània de conferències amb intervenció de catalanòfils estrangers a Palma, Manacor, Inca, Maó, Ciutadella, Eivissa i Sant Francesc Xavier (Formentera).

11 de maig.- Clausura del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, a Barcelona.

II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LENGUA CATALANA
MCMVI 86

II CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LENGUA CATALANA
FULL D'INSCRIPCIÓ

NOM: _____
 PATELLE: _____
 LOCALITAT: _____
 DIRECCIÓ: _____
 BORNOL: _____
 Població: _____ Codi Postal: _____
 Comarca: _____ País: _____
 Tel. Tèr. _____ Edat: _____
 Tel. Particular: _____ Professió: _____

• Val adherir-te a l'Àrea:
 És opcional
 1a PLANTEJAMENTS I PROCESSOS DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
 2a SOCIOLOGIA DE LA LENGUA I LINGÜÍSTICA SOCIAL
 3a MITJANS DE COMUNICACIÓ I NOVES TECNOLOGIES
 4a LINGÜÍSTICA I LINGÜÍSTICA SOCIAL
 5a LINGÜÍSTICA I LINGÜÍSTICA SOCIAL
 6a HISTÒRIA DE LA LENGUA

• Val col·laborar en l'acció:
 És opcional en tot les indústries i empreses
 PRESENCIA DEL CONGRÉS A LES ESCOLES
 PROMOCIÓ DE NOUS CONGRESSISTES
 CATALA A LA INDÚSTRIA I AL COMERC.

• Val acollir algun congressista a casa seva.
 Sí No

• Val acollir algun congressista pel meu compte
 Sí No

Esculliu la vostra opció:

A. Per persones	Preu
☐ Congressista de Número	1.000
☐ Congressista de Número amb quota reduïda per a estudiants, universitaris, jubilats, cònsols especials	2.500
☐ Congressista de Número Especial	15.000
☐ Congressista Col·laborador	50.000
☐ Congressista Col·laborador Especial	100.000
☐ Congressista de Mèrit	250.000
☐ Congressista de Mèrit Especial	500.000
B. Entitats o Empreses	
☐ Entitat o Empresa Congressista de Número	25.000
☐ Entitat o Empresa Congressista de Número Especial	50.000
☐ Entitat o Empresa Congressista Col·laboradora	100.000
☐ Entitat o Empresa Congressista Col·laboradora Especial	250.000
☐ Entitat o Empresa Congressista de Mèrit	500.000
☐ Entitat o Empresa Congressista de Mèrit Especial	1.000.000

Aportació per a la compra d'un període de terrany d'un parell de horts a Mallorca - València - És opcional
 1.000 pes 50.000 pes
 5.000 100.000

Quantitat total a pagar s'envia de congressista i aportació per al parc històric-cultural _____ pes.

Forma de pagament
 Tàl·ler nominatiu a favor del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Adreçat al full d'inscripció i emès i enviat a la Secretaria General del Congrés.

A través de qualsevol Banc o Casa d'Estalvis, al compte del Congrés Internacional de la Llengua Catalana. En aquest cas enviar el full d'inscripció adjuntant la fotocòpia del títol de la Casa o Banc, o la fotocòpia.

Data i Signatura: _____

Carrel del Congressista
 Nòm. _____ en duplè per Congrés

Secretaria General del Congrés, Barri de Catalunya, 15, 1r. 3a.
Tel. 317 88 44 - 08007 BARCELONA

"Desmilitarització, desnuclearització i defensa de la terra, com a elements indispensables per assolir la pau".
(Punt 5º de la Plataforma de la Crida a la Solidaritat)

PER L'AUTODETERMINACIÓ I LA PAU: NO A L'OTAN, NO A LES BASES NORD-AMERICANES ALS PAÏSOS CATALANS!

Quan en el conjunt del planeta creixen progressivament el desequilibri i la inestabilitat en les relacions entre els pobles, en bona part a causa de la cursa d'armaments, de les injustes diferències entre països rics i països pobres, i de la conculcació del dret a l'autodeterminació de tantes i tantes nacions, el govern espanyol ens vol integrar en l'organització político-militar mitjançant la qual els estats hegemònics occidentals, dirigits pels Estats Units, exerceixen la seva dominació sobre pobles i nacions.

Davant aquest nou intent del govern espanyol d'imposar-nos una nova superestructura internacional, que dificulti el nostre accés a la plena sobirania nacional i ens impliqui encara més en la cursa d'armaments, volem plantejar-vos **ALGUNES RAONS PER A SORTIR DE L'OTAN:**

- En l'actual situació internacional d'equilibri inestable i amb la quantitat i qualitat dels arsenals armamentístics, la pau no pot consolidar-se mitjançant organitzacions de guerra com l'OTAN, sinó mitjançant l'entesa solidària de nacions lliures i neutrals.
- La integració en l'OTAN implica una major possibilitat d'una guerra nuclear localitzada en el nostre territori, i en general en la nostra zona mediterrània. D'altre banda comporta de forma immediata la consideració geoestratègica del nostre territori com a plataforma d'intervenció exterior i d'agressió militar al servei dels Estats Units, i per tant de blancs nuclears del Pacte de Varsòvia.
- La integració en l'OTAN implica una major militarització de l'economia, amb un important augment dels pressupostos militars de l'estat espanyol. Uns pressupostos que, en absorbir una part molt important de l'economia de l'estat, dificulten les possibilitats d'un finançament més just

del nostre ja minvat autogovern actual. Uns pressupostos militars que no generen llocs de treball, per l'elevat grau tecnològic de la indústria militar, i que donen un protagonisme cada cop més gran a les multinacionals estrangeres en la nostra economia.

- El dret a l'autodeterminació implica també la capacitat de decidir lliurement sobre la pròpia defensa. Amb la decisió del govern espanyol d'integrar-nos en l'OTAN, aquesta conseqüència fonamental del dret a l'autodeterminació es veurà encara més dificultada. Sense que els catalans tinguem res a dir-hi, el nostre territori nacional serà dedicat a:

- zona de pas i repostament de les forces de desplegament ràpid del flanc sud de l'OTAN.
- port de mar de la VIª flota americana per a operacions en la Mediterrània.
- plataforma d'accions militars sobre Orient Mitjà i Nord-Àfrica.

NO

COMUNICAT de

**LA
C
R
I
D
A**

- arsenal nuclear i convencional de reraguarda de l'OTAN.
- centre d'estacions de telecomunicacions de les forces militars nord-americanes i del conjunt de l'OTAN.
- El fet de la integració a l'OTAN, comporta un nou pas endavant en la nostra implicació en l'accentuació dels desequilibris entre països rics i països pobres, a conseqüència de l'empobriment econòmic que en els darrers causa la cursa d'armaments, i dels constants conflictes militars que aquesta hi anima.
- L'opció neutralista implica una acció solidària amb la lluita de les nacions i pobles oprimits per la seva emancipació de l'imperialisme.
- L'opció neutralista favoreix l'aportació de la nació catalana a l'àrea mediterrània basada en una concepció sociocultural d'aquesta, exercint un paper de contrapès a les concepcions que d'aquesta àrea tenen els blocs militars, basades en el seu caràcter de zona de conflictes i confrontacions bèl·liques.
- Cal defensar-se del veritable enemic: dels estats que s'oposen a l'autodeterminació dels pobles i nacions, de la cursa d'armaments que empobreix dia a dia les economies de tot el món potenciant la crisi econòmica i l'atur, del progressiu traspàs de poder i recursos de les classes populars a les classes dirigents, i dels països pobres als països rics.
- D'aquest enemic només ens hi podem defensar mitjançant la independència i el neutralisme respecte els aparells de dominació política i militar dels estats hegemònics.
- L'exercici del dret a l'autodeterminació de la nostra nació es veurà greument dificultat si l'estat espanyol roman a l'OTAN. La nació catalana veurà afegir-se als ja molts enemics de la seva sobirania nacional, una nova superestructura internacional, dominada pels Estats Units, amb un gran poder a l'hora de configurar el futur polític i militar del territori nacional català.

Cal doncs que la nació catalana faci front a la decisió del govern espanyol d'integrar-la en l'OTAN, no respectant, una vegada més, el seu dret a l'autodeterminació, i implicant-la en una operació político-militar per a servir només els interessos dels estats hegemònics i imperialistes. Cal que la nació catalana assumeixi un paper actiu en la defensa de la pau, i no en l'enfortiment dels instruments de dominació militar de les grans potències. Cal que no enfortim les eines de la guerra, sinó que enfortim les eines de pau de les nacions i pobles amb vocació de llibertat. Cal que la nació catalana iniciï una tasca de promoció de models propis i autòctons de defensa i relacions exteriors, basats en el neutralisme actiu i solidari i en la construcció de l'Europa de les Nacions.

**MOVILITZEM-NOS PER LA PAU,
SORTIM DE L'OTAN
NEUTRALITAT
REFERÈNDUM CLAR I VINCULANT**

Comissió anti-OTAN de la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes.
Carrer de Jaume I, 15, 1ª 2ª
08002 Barcelona.
Telèfons (93) 319 27 54 - 224 61 04.

Si voleu col·laborar econòmicament amb la campanya, podeu fer-ho en el compte corrent 1-639-31, de l'oficina 131, de la Caixa d'Estalvis de Barcelona.

(Febrer de Febrer)

En ple procés de rehabilitació (recordau que no fa gaire dies em trobava a l'UVI), el dematí del dia 29 de gener, com solia fer cada dia, just després d'aixecar-me, vaig sortir al jardí a regar les males herbes quan, de sobte, fer no fer, un objecte volador no identificat es precipità arran meu. Va venir més just que la pell del nas que l'objecte no em tomàs "la regadora". Després del trastorn i la consegüent alienada que em desenravenàs (em va pujar com un glop de llet agra, incomprendible) i de beure una tasetta del xarop que em regalà la tia Pereta, vaig agafar la "cosa" amb dits felins i nas estret. Després de mirar-ho i remirar-ho ho vaig descobrir: Era indubtablement un tros de coet espacial molt especial que, per les lletres: "made in Hong Kong", demostrava que no podia ésser altra cosa que un bocí del "challenger". De totes maneres em cridà l'atenció una massa viscosa i llenegadissa que, després de les corresponents anàlisis, vaig poder aclarir que corresponia a la melsa, adobada amb una mica de poltrú, d'una tal Christa McAuliffe. La tal Christa era una mestra que havia guanyat un concurs molt important. El que estranya és que de premi l'obligassin a viatjar dins un supositori gros com si fos una moneia. Clar que en aquest món hi ha d'haver de tot. Sembla que en el moment del tro la mestressa viatgera estava preparant la seva lliçó, que havia d'emetre adreçada a milions de nines i nins de tot el món, sota el títol: "Es convenient que els EEUU explorin l'espai?". Mai no es sabrà la resposta al seu interrogant. El meu interrogant però és aclarir si, per la melsa i la poltrú, em daran una part de l'import de l'assegurança. He consultat el meu misser i em recomana silenci (deu ésser de l'equip de Ruiz Mateos) no fos cosa que encara l'hagi de pagar com a bona. Clar que podria al·legar que molt bona, molt bona, no ho era... Si alguna lectora o lector em pot assessorar jurídicament respecte al tema voldria escriure a la revista Pòrtula.

Podem, fins i tot, arribar a un acord econòmic. Clar que, allò que m'ha assustat realment, ha estat la xifra que ha costat el "supositori" en qüestió: més de... DOS MIL MILIONS DE \$, o sia, més de Trescents mil milions de pessetes, o sia: TOTS els doblers que hi ha a les Balears a "La Caixa", "Sa Nostra", "Banca March" i "Crèdit Balear" junts. O sia: very milk! Non, plus, plis, si us plau.

Aquest mes passat han passat moltes coses més coses importants: En Biel Mes-sida va treure de solc el Batle dins la Sala en motiu del lliurament dels premis Ciutat de Palma, En Tierno va decidir la seva abstenció al referendium de l'OTAN i partí "de Madrid al cielo", encara que solcat d'avions USA en ruta cap/contra Lfbia i albirà la trista, bruta i vella Europa militaritzada i nuclearitzada, teixida i entrunyellada de missils on abans s'hi ubicaven Universitats de prestigi. També el mes passat s'acompliren vint anys de la descàrrega de bombes atòmiques a Palomares. Ja es sap: la casa que no té pau, moltes nits no es tanca amb clau. Aquest mes de febrer, coincidint amb el V ANIVERSARI el dia 23 de febrer serà declarat festiu... perquè és diumenge (quina mala broma, titit!).

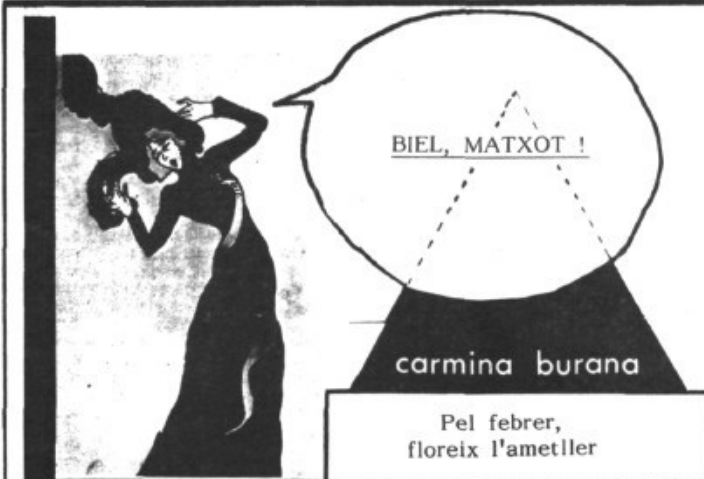
NOTA DE LA JORNALERA.- "El señor me ha dado estos papeles para la Sra. Carmina de PORTU-LA. Está ingresado en la UVI esa, por lo visto tiene achaques en el corazón (para mi que lleva una mala vida)".

EN BALUTXO.

CORRESPONSALIA

METROPOLITANA

-35-

Primer de tot: el títol, com la foto, són per despistar.

(No sé si la voldran publicar, a la foto. La va fer en Mateu Joan de S'Arenal, que és el CERVANTES de la imatge forana. Encara no és manc, però, algun dia, s'agafarà un dit tancant l'escopeta. Per això s'ha comprat una càmera fotogràfica que fa les fotografies tota sola.

Idò, com deia, aquest Cervantes ens ha escrit una fotografia exemplar:

"En un lloc de la Part Forana, el nom del qual no vull recordar, no fa gaire president vam nomenar un intel·lectual informal d'aquells que no volen dur corbata, vestit de qualsevol manera, amb barba sense cuidar i perruca que li penja, el cotxe ple de "pegatines" DE i EN català i la música "a tope", sense més vicis que el pensar. Una mica més de parlar per telèfon que de fer escola als Teatins cada dia, música clàssica quasi sempre, massa de mogudes i reunions els dissabtes, qualche acte el divendres i missa el diumenge per afeïtò, consumeixen el temps i l'esperit del jove president, que no ensuma femella" ▶

Boires Entintades

E U R O P A

A M O D O DE ~~M O D O~~ ^{V A G E S} P E R

➤ No segueixo amb la transcripció de la informalitat, que es faria llarg i tampoc no es publicaria. Conclueixo talment una MENENDEZ PIRDAL: La fotografia conta, com, un dia, en plena negociació de subvencions, aquest Quixot de la informalitat forana, de la camilla estant i en el temps d'un protocolari tiberí, passà les mans sota la taula. Així doncs, s'inicià un procés de SANXOTITZACIO del nostre Quixot i una QUIXOTITZACIO de Sanxo.

I res: "lo nostro" president ha acabat fent molinar dels seus actes gaturals i s'ha posat a festejar per la badia. No a l'abadia. Allà només hi ha un germà que, talment la Preysler, propaga l'enrajolat "congres". Tal volta, "lo" president s'hi vagi a casar. Com en Tià que anà a la vall d'Orient, que no és precisament de llàgrimes, sinó de matines, ovelles i pomes. No li tocaren les xeremies?

Quan es casi "lo" nostro president li cantarem la "nana de la cebolla", més adient amb el càrrec que no pas la nupcial de Mendelssohn. I anirà, no a Cuba, com en Tià, sinó a un santuari clàssic més adient el trosquisme: Moscou.

Segon: això de "matxot" ho vaig sentir als Ciutat de Palma per boca travestida i bífida i vaig suposar que volia dir masclot, que res té a veure amb cert cognom.

A qui deien "matxot" era al Biel, MEMBRE flàccid del Jurat del CIUtat de(m)Palma. A l'enravenat membre de prem(s)a de la Universitat, braguer de llet-ra(ns)ferits, que es remolquen amb tota la vaca sagrada de la cultura dins la merda de la vaqueria autonòmica, que no hi ha manera d'ex-curar.

Quan l'altre va llegir allò d'OBSOLET, em sembla que el vef pensà que era algun concepte nou de l'epistemologia alliberadora i li va sortir aquell "matxot" travestit. I quan va veure que les lúcides ments coons-istorials s'escandalitzaven de tal manera, juntà les cuixes, com qui aguanta la pixera i presència el desenllaç d'AMA ROSA. Aquell altre del cap quadrat i el cul pla reivindica la mamada a la mamella i xota-xota vine a mi, quan na Gresca, en Biel i en Camilosofia rebutgen la tonada del munyir, perquè ja hi ha munyidores automàtiques a totes les caixes i institucions. I, paradoxes d'aquesta bona gent, no dubtaren aconsellar el pagament a dues obres. I és que el contacte amb la merda és un luxe que no es pot permetre un munyidor da vaqueria qualsevol.

Es fa necessari desacralitzar la cultura i les vaques, que només poden cagar premis i subvencions si només mengen amiguisme, narcissisme, i tants d'ismes! Això de la "cult" podria ser un "colt" de Columbia. Tant per la part industrial, com per la part d'armament. I ja se sap: qui pega, pega. I qui pega, estima.

CARMINA BURANA.

No es pot dir que, això d'esperar el nou any al so de les campanades d'En Figuera sigui una cosa emocionant, però enguany la darrera campanada ens arribava amb l'obsequi de la incorporació de l'Estat Espanyol a la Comunitat Econòmica Europea, amb banderes estelades incloses.

Si qualcu' esperava que la dotzena campanada del rellotge de la plaça de Cort coincidís amb alguna transformació que indicàs de bon veres, que Mallorca ja entrava a formar part de les Comunitats Europees, anava ben errat. La metamorfosi no es produf. La màgia no funciona en aqueix moment que alguns anomenen històric i nosaltres seguirem com sempre, no ens tornarem ni més alts, ni rossos, ni més oberts, ni més democrates, ni més universalistes. Això sí, ens adonarem d'un cert canvi al dia següent, el dia de Cap d'Any, quan ens començaran a aplicar l'IVA per tot allà on pagarem un bé o servei, com diuen els economistes.

Ara, en plena eufòria europeista seria convenient esbrinar quin futur ens espera als mallorquins al si de la CEE. Moltes esperances, pot ser massa, s'han posat en aquests darrers anys en això que anomenam Comunitats Europees i que, generalitzant d'una forma intolerable, també s'anomena EUROPA.

Però què és EUROPA?. És que Europa comença i acaba amb el Mercat Comú?. Ara som ciutadans europeus de ple dret, deien, eufòrics, alguns mitjans de comunicació. És que no ho érem abans?. És que els països de l'Est d'Europa no són Europeus?. I què me'n direu d'aquells països amb economia capitalista que no pertanyen a la CEE, o és que ells no són Europa?. En aquest cas de països occidentals que no pertanyen a la CEE s'hi troben alguns de tan importants com Suïssa o Suècia, ¿qui pot dubtar de la seva europeïtat?.

L'imatge d'EUROPA ha estat massa manipulada i massa estereotipada darrerament i per nosaltres la CEE i Europa s'han anat identificant involuntàriament en forma perillosa, sense tenir present que també existeixen altres Europes, no necessàriament comunitàries, no necessàriament atlantistes, no necessàriament occidentals. Fins i tot els mitjans de comunicació han arribat a idealitzar un prototipus d'europeu que normalment queda identificat amb un nòrdic o amb un germànic, sense tenir present que també els sards, els eslaus, els catalans, o els occitans formen part d'Europa, hem format part sempre d'Europa, sense necessitat de pertànyer a cap organisme econòmic supraestatal perquè, almenys fins ara, la carta d'europeu no és patrimoni de ningú... o no hauria de ser-ho.

RAMON TURMEDA

T
R
A
D
E

M
A
R
K

N. de la R.- No hem posat la fotografia a la qual fa referència la nostra col.laboradora pel senzill fet que no l'ha enviada.

Em veig obligat amics i lector\$ de Pòrtula a escriure damunt el mateix tema amb poc temps, però és que les circumstàncies m'espitgen a fer-ho. I dic circumstàncies perquè són dues les desagradables experiències que he tingut amb aquesta entitat durant el passat mes.

La primera d'elles entrà dins els meus ulls per un televisor. Resulta que a un programa, no sé quin, necessitaven concursants o qualche cosa semblant i posaren a la pantalla les dades que l'arriscat espectador hauria d'omplir si ho volia fer. No vull criticar el concurs perquè no l'he vist, però el que sí vaig veure va ésser la forma en què tot allò va sortir per les pantalles. La primera parauleta que es va aficar per allà va ésser una "TARJETA" tal i com ho veis, amb jota. L'ús de la "C" i la "J" és una de les primeres lliçons que s'estudien en català, ja que en aquest idioma, llevat d'unes excepcions, el seu ús es pot qualificar de senzill. Aquesta gent ni a això arriba. L'altra que juntament amb l'anterior es va posar allà on no li tocava era una "ADRESSA" amb doble essa. Tant costava de cercar a un diccionari una paraula que comença amb A i que la següent lletra és una D?. N'han de girar poques de planes!. Però el que vertaderament em donà una idea de la cultura o el cervell de les persones que fan aquesta petita televisió va ésser veure allà, enmig de dos espais una sobirana, relluente, desentonadora amb tot el que la rodejava, i magnífica "Y". Sobren les paraules. Volsaltres ja sabeu que a un nin petit de sis anys quan se l'ensenya català el primer que se li diu és que aquesta lletra no existeix. Pel què es veu, aquesta gent té menys coneixements de la nostra llengua que un nin de la curta edat ja esmentada.

Els altres comentaris, adjectius, i demés els podeu fer volsaltres.

La segona que em passà amb aquesta gent ocorregué el nou de gener. Concretament a l'auditòrium al recital de Josep Carreras. El lloc que em corresponia estava molt a prop de l'escollit pels càmeres d'aquesta televisió.

Apart de descobrir que el millor remei pels constipats, bronquitis, pulmonies i altres malalties que provoquen tossina són els concerts (pareix que la gent va allà a demostrar qui tus més fort i en el moment més interessant), i que es xerra molt més àngles, francès o alemany que català, vaig veure com fan feina aquests senyors, la seva professionalitat. Enmig de les actuacions, es dedicaven a xerrar com si al carrer fossin, un vídeo amb rodets que giscaven i que quan grabava feia un xiulet que amb la veu de Carreras combinava de meravella. Al cap d'una bona estona se'n donarem compte que el xiulet no era del tot adequat i feren milions d'esforços per treure el vídeo d'allà... ni contar-ho. Després, per collir un so millor, un individu amb barba d'un parell de dies, amb calçons i caçadora de cuir (imaginau-vos el renouer que feia allò quan caminava) qualche cadeneta i alguna altra xapeta va voler anar a les escales amb un micròfon. Creis que es va acotar? Nooo! massa esforç. El cable passava just per davant els meus peus, topant-los de tant en tant. El senyor, assegut a l'escala devora meu, tapant a la gent del darrera. Però el pitjor de tot és que aquell "neopunk microfònic" pareixia asmàtic o semblant pel que crec que el micròfon degué agafar més respiracions xiulejants que la veu d'en Carreras, o al menys les meves orelles.

GABRIEL ANGEL VICH i MARTORELL

Notes

Històriques

1345.- Bernat Reig, batle de Marratxí, comunica al governador de Mallorca que la parròquia o universitat té necessitat de blat. Els jurats Guillem Barenys i Bernat Puigserver fan les diligències d'aconseguir i assegurar blat. (ARM AH 441 f.8-9)

1425, 22 desembre.- Bernat Bestard de Marratxí reconeix tenir un comanda d'Andreuviuda de Bernat Tauler, mariner, 5 quarteres de blat comprades per sembrar a la possessió que té a Marratxí (ARM prot. Guillem Oristany 0-2)

1448, 27 setembre.- Guillem de Puigdorfilà, donzell, ciutadà, i Cristòfol Oliva de Marratxí, venen a Gabriel Marí, pare de ciutadà, 8 quintars de llana, a raó de 4 lliures i 5 sous el quintar. (ARM port. Bernat Contestí, C-106 f. 86v.)

1451, 23 març.- Pere Alexandre, rector de Marratxí, reconeix deure a Jaume Canoves, bracer ciutadà, 12 lliures preu de dos ases que li ha comprat. (ARM prot. Pere Martorell-Antoni Catany M-191 f.50 v.)

1456, 10 juny.- La dona Joaneta, muller del discret Jaume Riera, notari de Ciutat, disposa el seu testament i entre els llegats piadosos deixa 10 sous a la lluminària de l'església de Sant Marçal de Marratxí, que són de certa promesa feta. (ARM prot. Bernat Contestí C-109 f. 280)

1501, 3 abril.- El Rei escriu a Francesc Berart i Antoni Sala, juristes, sobre la causa d'apel·lació posada per Joanot Sureda, cavaller, contra la sentència de la causa seguida a Marratxí entre Joanot Sureda i el fisc reial d'una banda, i Miquel Tauler d'altra part. (ACA reg. 3.623 f.293 v.)

RAMON ROSSELLO.

Què són...

ELS SOLISTES DE MALLORCA ?

L'Orquestra de Cambra ELS SOLISTES DE MALLORCA es creà l'octubre de 1983, per iniciativa del seu director, Agustí Aguiló.

Des de la seva creació ha donat recitals per a la Fundació March, cicles de concerts per a estudiants, etc. Per altra banda és present a l'acte inaugural de les III Jornades d'Estudis Històrics Locals amb un concert en el Museu de Mallorca, així com també rebé l'encàrrec cultural de la primera diada autonòmica amb un concert a la Catedral de Ciutadella de Menorca. Clausura el concerts d'Un hivern a Mallorca de 1984 i 1985, i la vuitena setmana de Música de Felanitx de 1984.

Dóna concerts a Palma a l'església de Sant Antoniet, Teatre Principal, a diferents pobles, així com a nombrosos col·legis com a activitat pedagògica.

Dins el 85 donà el concert d'Any Nou a l'Auditori de Palma, i a Eivissa un concert en motiu del Dia de les Illes Balears.

Ha gravat audicions per Ràdio Cadena Espanyola i per la Televisió Balear en el programa Tramuntana.

El repertori de l'Orquestra Els Solistes de Mallorca comprèn des dels mestres antics, clàssics i barrocs, fins les obres més representatives de la música contemporània.

Darrerament han actuat al Festival de Bunyola i en el Cicle de concerts de Tardor (organitzat per les Joventuts Musicals maoneses).

Parlam amb n'Agustí Aguiló sobre la idea d'aquesta Orquestra de Cambra

Des de l'octubre del 1983 que fou quan es creà l'Orquestra, hem treballat molt per a consolidar-la i perfeccionar-la, però una Orquestra de Cambra necessita mesos i anys per tenir la seva pròpia personalitat. No existeix la improvisació per interpretar les composicions més allunyades de nosaltres, com són les obres barroques i clàssiques; aquesta fou la base fonamental en l'organització i en el compromís des de la seva formació: fer que l'orquestra tenguí la seva pròpia personalitat.

Quina és la feina vostra?; Quina és la feina teva?

Treballam un pic per setmana ja que el pressupost no dóna per més. Això és molt poc si se vol aconseguir una qualitat molt més alta. Feim assaig de violins i després assajam amb la resta d'instrumentistes.

Els músics han de tenir molt clar a l'assaig allò que el director pretén interpretar i dirigir; cada instrumentista ha de tenir consciència de la tècnica, de la situació cultural, social i artística de l'època en què s'escrigué l'obra que s'ha d'interpretar, però la versió de la interpretació la fa el director amb el seu criteri musical, intel·lectual i artístic, basat en un estudi rigorós de l'obra. La interpretació, els plànols sonors, l'equilibri, el ritme, els temes... Tot això el director ho transmet amb la paraula i amb els gestos durant l'assaig. El gest és molt important, sobre tot una bona tècnica de batuta per donar les entrades al tempo nou (anacrusi o a tempo); també els finals han de ser molt precisos i clars

L'any Europeu de la Música

A U D I T O R I U M

Tal vegada una de ses primeres manifestacions sortides de sa nova Junta Directiva de sa Premsa Forana, hagui estat sa causant que quedàs jo com encarregat de fer aquesta primera feina, que ha resultat realment gustosa.

Com a representant de sa revista d'informació local ALGEBELÍ, de Muro, he complit agradablement s'encàrrec d'assistir i fer difusió d'un acte cultural que hauria de tenir més amplitud dins s'espai, i més repetició dins es temps, ja que, importància, al menys sa que jo li donc, en té molta.

He de dir que va esser un acte que agrupà gent de sa part forana fonamentalment, i crec que és deure nostre, de sa Premsa Forana, donar-li sa importància que realment té.

El cor de Sóller, el de Pollença i el de Bunyola foren els tres que donaren ses veus, harmonioses i acompasades al ritme de ses bandes de Pollença i de Llucmajor, i dirigides per Larry Ashmore, anglès però que resideix gran part de l'any a Pollença, on, endemés de la música, es dedica també a sa pintura i dibuix.

Es conjunt de cors i bandes destacaren més quan tots junts varen envestir amb "l'Al·leluia d'El Messies" de Haendel, a sa primera part, i a "Glòria a Egipte" de Verdi, al final de sa segona part i des concert.

Ja que ses esmentades bandes i cors tenen merescuda fama dins es nostre àmbit illenc, i que en fou un conjunt sorpressivament ben conjuntat i que ens oferiren un meravellós concert, que quedà cabalment complet, amb una actuació digne, és necessari que no acabi així, sinó que crec seria ben just hi hagués repetició a altres poblacions que, segur, acollirien sa visita de molt bona gana.

Pensem que l'ANY INTERNACIONAL DE LA MÚSICA, acabà el passat 31 de Desembre, però sa qualitat d'una música que vàrem escoltar mereix ben bé que se repeteixi qualsevol dia a qualsevol poble de Mallorca.

Una magnífica direcció, sentida, viscuda i es conjunt, ens va donar dues hores de plaer, amb abundosos aplaudiments.

Hi va haver actuacions de cada un dels cinc elements components des Concert, i mereixen cots sa cordial felicitació dels assistents i organitzadors.

Com que podríem dir que hi érem amb elements de sa part forana, pens que a sa Premsa Forana hi tenim alguna cosa que dir i defensar d'aquest assumpte. Que no caigui en terra això de dur aquest mateix concert als pobles.

SEBASTIÀ ROCA
ALGEBELÍ.-Muro.

→ Quin és l'esperit que vos anima?

Creo que hem de tocar millor i estudiar amb profunditat dins les nostres possibilitats la MÚSICA que és la nostra ànima vital. Transmetre allò que un sent quan interpreta la música és un modo de recrear i procurar comunicar al públic que la música està viva i té qualque cosa -i molt- per dir-nos; i encara que pugui ser d'altre èpoques i períodes és el reflexe de la vida i de l'esperit.

Quins són els vostres projectes més immediats?

Tenim el projecte d'enregistrament d'un disc que estarà dedicat a Antoni Matheu. El compondran obres com "Discurs sonor per a orquestra de corda" "Tres fugues d'orgue" (amb transcripció pròpia per a orquestra de cordes), "Petita Suite" i "Homenatge a Bach". També tenim en programa la preparació i execució de "Les Quatre estacions" d'Antoni Vivaldi del "Preludi i Fuga" d'Antoni Torrandell, de la "Simple Symphony" de Benjamin Britten, i el "Tema i

variacions dels Quatre Temperaments" de Paul Hindemith.

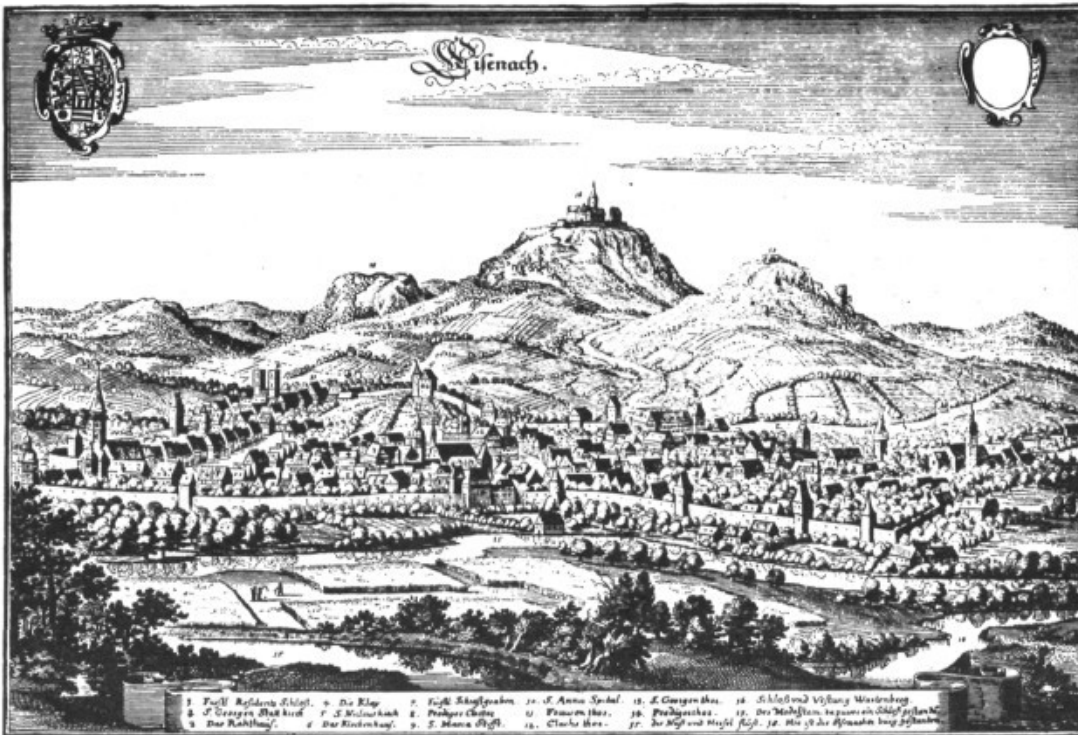
Per a la realització del disc estam pendants que els organismes productors aprovin el pressupost.

QUI SON

"ELS SOLISTES DE MALLORCA" ?

Violins:	Violoncels
Bassam Shuhaibar	Harry Bentley
Seraff Nebot	Martina Wittween
Felip Pons	Mercè Carlon
Gabriel Bauzá	
M ^a Lluïsa Torras	Contrabaix
M ^a del Carme Fullana	Baltasar Clar
Andreu Pol	
M ^a Lluïsa Payeras	Clavicèmbal
	Margalida Palou
Violes	
Fernando Villar	Director
Edmund Meagher	Agustí Aguiló
Colette Harris	

RERE LES PASSES DE

Eisenach, bressol del Geni. Primer punt obligat del nostre periple. La petita ciutat és realment important; i no únicament per l'esdeveniment que tingué lloc el 21 de març del 1685, sinó per la relació amb Martí Luther -també nascut allà-, amb Wagner i amb els trobadors, a més de tenir el Wartburg, antiga fortalesa que té consideració de monument nacional alemany.

Pugem al Wartburg -comparable, per context, a LLuc o a Sant Salvador- i escampem la vista: als peus, Eisenach i més enllà, envoltant-ho tot, verdor, una immensitat verda que determina el paisatge de la Turíngia, d'aquella històrica regió alemanya que Joan Sebastià travessà diverses vegades durant la seva vida pels seus polsosos camins. Aquest castell ens du records de Goethe i de Wagner -dels quals parlarem en el seu moment-, així com de Luther i, sobretot, dels trobadors alemanys, dels famosos Minnesänger. Se sap que en els segles medievals cantaren a aquest lloc Walter von der Vogelweide, Harbord von Fritzlar, Albert von Halberstadt i Wolfram von Eschenbach el qual escrigué dalt aquesta muntanya una bona part del seu Parsifal. Com a nota curiosa es pot indicar que aquí passà part de la seva joventut la que seria santa Elisabet d'Hongria, germana de Violant que es casà amb el nostre Jaume I.

Part de la fortalesa del Wartburg

Panoràmica de la Turíngia des del Wartburg

I Bach? El trobam a baix, en esperit, pertot arreu. Dóna la impressió que en voltar un d'aquells carrerons el t'has de trobar front per front. La conservació de les estructures arquitectòniques seculares ajuda a aconseguir aquest clímax. Si no fos pels cotxes, sobretot, et podries pensar estar en el XVII.

Era en aquell moment quan Johann Ambrosius, pare de Joan Sebastià, exercia de músic municipal. Ja feia un grapat de generacions que els Bach eren músics. Quan va néixer Joan Sebastià, el nom de Bach ja sonava a Música, posteriorment esdevendria Música.

Johann Sebastian Bach.

-41-

Exterior de la Bachhaus

Placa de la casa del pare de Joan Sebastià

A Eisenach, doncs, trobam la casa de Johan Ambrosius -o, almenys, la placa que ens ho fa saber- molt a prop de l'anomenada BACHHAUS. El nom engana; es tracta, únicament, -d'un memorial instal·lat, això sí, en una casa de l'època. Allà hi ha tres apartats molt determinats: d'una banda la part "etnològica" que mostra l'interior i l'aixovar de la burgesia vuit-centista; d'altra d'una col·lecció d'instruments, sobretot barrocs i, per fi, la secció dedicada al nostre Bach: una col·lecció de facsímils de documents i de gravats que ajuden a situar-lo a la seva època i a resseguir-ne la biografia.

Tinguérem oportunitat d'assistir a una audició d'obres bachianes amb instruments originals... la situació, el lloc, l'ambient donaren peu a l'emoció...

Entrada de la Bachhaus

La GEÖRGENKIRCHE és una altra cosa. Aquesta església de Sant Jordi -patró de la ciutat- guarda el record d'aquella criatura que hi batejaren ara farà 301 anys. Encara avui quan el pastor vessa l'aigua damunt un infant rememora aquell important fet explicant que en aquella mateixa font hi fou baptitzat Joan Sebastià.

Encara trobam altres records bachians: la coneguda estàtua de davant la Bachhaus que abans -tal com mostra la foto- estava davant l'església de Sant Jordi; l'estàtua -bastant inusual- que es troba a l'atri de la mateixa Georgenkirche, i els documents de l'escola de llatí -on anà Joan Sebastià fins als deu anys- conservats a la LUTHERHAUS.

Joan Sebastià obrí els ulls en aquesta ciutat, plena de records d'infantesa, i hi aprengué els rudiments musicals, però no hi estigué massa: la seva mare morí quan tenia nou anys i el seu pare un any després.

Una de les darreres imatges que podem imaginar d'aquell moment és veure'l travessant la porta denominada NIKOLAITOR, medieval i imponent, quan es dirigia a casa del seu germà Johann Christoph, organista d'Ordurf.

Interior de la Bachhaus

RERE LES PASSES DE

Campanar de la Georgenkirche

Font baptismal de Bach

Monument a Bach en l'anterior emplaçament. (vegeu darrere la façana de Sant Jordi)

LA MÚSICA DE BACH

Generalitats

L'obra de Bach és gran. Gran? Més encara, immensa, enorme, infinita. La seva influència dinstota la història posterior (la història de la Cultura) és, no només innegable, sinó definitiva. Què hauria estat del Fet Musical occidental sense el fenomen Bach? La qüestió, és clar, quedarà sense resposta.

Però anem, en aquesta primera entrega, a avaluar la Música del geni d'Eisenach, en termes generals.

En primer lloc, els "bachistes" coincideixen en dividir l'obra de Bach en dos grans blocs: per una banda tendriem la Música instrumental, per altra la Música vocal.

La Música instrumental

Bach coneixia la Música que es feia en el seu temps. La Música "no alemanya", això és la italiana i la francesa. La coneixia i la respectava, fins al punt d'emprar-ne per harmonitzacions pròpies.

Com arribà a mans de Bach la Música llatina del moment? Doncs, de dues maneres. Per una banda els hugonots exiliats de França, arribaren a l'Alemanya protestant portant l'estil musical francès. Per l'altra, les obres dels músics italians (sobretot les de Vivaldi) editades a Amsterdam, recorrien l'Europa central, mostrant el model italià.

Es evident la influència d'ambdós estils dins l'obra instrumental de Bach. Les diferents suites (per a orquestra, per a instruments solistes) mostren una clara tendència francesa. Els concerts, en canvi, assenyalen el coneixement de la Música italiana. Però, això sí, sempre sota un caire personal, propi... únic.

Dins aquesta Música instrumental, mereix capítol apart la Música organística. Aquesta no segueix les mateixes pautes. Les composicions per a teclat de Bach neixen en la més pura tradició alemanya; tradició protestant i també profana.

Joh. Seb. Bach.

EL BACH DE... SCHWEITZER

"Poesia musical, tal és, en suma, la Música de Bach"

"Bach harmonitzà també les paraules"

"Bach era un arquitecte"

"La Música de Bach és tan filosòfica com l'Evangeli de Sant Joan"

(De J.S.Bach, el Músic Poeta, 'ed.Ricordi)

**Organisten
der Kirche zu St. Georg**

Christian Schell	1660-1668
Julius Baum	1668-1678
Michael Reuss	1678-1685
Andreas Engelhardt	1685-1690
Julius Schell	1690-1695
Philippus Comber	1695-1698
Andreas Schell	1698-1700
Andreas Schell, jun.	1700-1705
Andreas Schell, sen.	1705-1710
Johann Christoph Bach	1710-1715
Johann Christoph Bach	1715-1720
Johann Christoph Bach	1720-1725
Johann Christoph Bach	1725-1730
Johann Christoph Bach	1730-1735
Johann Christoph Bach	1735-1740
Johann Christoph Bach	1740-1745
Johann Christoph Bach	1745-1750
Johann Christoph Bach	1750-1755
Johann Christoph Bach	1755-1760
Johann Christoph Bach	1760-1765
Johann Christoph Bach	1765-1770
Johann Christoph Bach	1770-1775
Johann Christoph Bach	1775-1780
Johann Christoph Bach	1780-1785
Johann Christoph Bach	1785-1790
Johann Christoph Bach	1790-1795
Johann Christoph Bach	1795-1800
Johann Christoph Bach	1800-1805
Johann Christoph Bach	1805-1810
Johann Christoph Bach	1810-1815
Johann Christoph Bach	1815-1820
Johann Christoph Bach	1820-1825
Johann Christoph Bach	1825-1830
Johann Christoph Bach	1830-1835
Johann Christoph Bach	1835-1840
Johann Christoph Bach	1840-1845
Johann Christoph Bach	1845-1850
Johann Christoph Bach	1850-1855
Johann Christoph Bach	1855-1860
Johann Christoph Bach	1860-1865
Johann Christoph Bach	1865-1870
Johann Christoph Bach	1870-1875
Johann Christoph Bach	1875-1880
Johann Christoph Bach	1880-1885
Johann Christoph Bach	1885-1890
Johann Christoph Bach	1890-1895
Johann Christoph Bach	1895-1900
Johann Christoph Bach	1900-1905
Johann Christoph Bach	1905-1910
Johann Christoph Bach	1910-1915
Johann Christoph Bach	1915-1920
Johann Christoph Bach	1920-1925
Johann Christoph Bach	1925-1930
Johann Christoph Bach	1930-1935
Johann Christoph Bach	1935-1940
Johann Christoph Bach	1940-1945
Johann Christoph Bach	1945-1950
Johann Christoph Bach	1950-1955
Johann Christoph Bach	1955-1960
Johann Christoph Bach	1960-1965
Johann Christoph Bach	1965-1970
Johann Christoph Bach	1970-1975
Johann Christoph Bach	1975-1980
Johann Christoph Bach	1980-1985
Johann Christoph Bach	1985-1990
Johann Christoph Bach	1990-1995
Johann Christoph Bach	1995-2000

BACHDENKMAL VON PAUL BÄHR (1939)
IN DER GEMEINDERICHTE ZU EISENACH

Casa de la vila d'Eisenach (s.XVII)

Nikolaitor. Porta de Sant Nicolau (s.XI)

La Música vocal

La litúrgia protestant és, sens dubte, la base de tota la Música vocal de Bach, (encara que tot i essent interessants, les seves composicions vocals profanes no assoleixen la importància capital de les religioses). I dins aquesta litúrgia, el Coral és l'eix principal, el que fa participar el poble. Així, doncs, Bach, educat en ambients summament religiosos i obligat sovint a compondre Música destinada al culte, fa del Coral el seu eix. La Música vocal de Bach gira entorn al Coral. El Coral avui és poc menys que Bach. Aquest l'agafa i el modela, transformant-lo en Cantata...

Però anirem poc a poc. Comentarem la Música de Bach punt per punt a mesura que ens referirem als seus llocs de composició. D'Eisenach, per això, no podem dir res: als deu anys va anar-se'n a Ordruf. Allà ens trobarem el proper mes.

PERE ESTELRICH I MASSUTI.--
BIEL MASSOT I MUNTANER.--

Agenda Musical

FEBRER

- 1, Dis, 20, Sant Marçal. Miquel A. Segura, piano.
-21'30, Sant Felip Neri. Coral Murta
- 2, Diu, 12, Teatre Principal. Concert Banda Municipal
- 6, Dij, 17, Platja de Palma (Sala de Convencions) Concert Joan Moll, piano
- 7, Div, 20, Casal Balaguer. Concert Manel Cabero, piano i Joan Cabero, tenor.
-22, Auditòrium. Orquestra Musiziergemeinschaft del Mozarteum de Salzburg.
- 8, Dis, Sant Jeroni. Concert Coral
- 11, Dima, 20, Auditòrium. Orqu. Simf. Ciutat de Palma
- 13 a 15, 22, Auditòrium. Ballet d'Antonio Gades: Carmen
- 13, Dij, 16'30, P.de Palma (S.de conv.) Concert Pasqual Martínez, clarinet; Ignasi Furió, piano
- 14, Div, 20, Casal Balaguer. Audició Xavier Carbonell
- 15, Dis, 18, Sant Felip Neri. Concert Coral
- 16, Diu, 12, Teatre Principal. Concert Banda Municipal
- 17, Dill, 17, Illetes. Zacharias Zorine, violí; Zoya Zorine, piano; Mac Zorine, violí. Obres de Tartini Mozart, de Falla, Paganini
- 18, Dima, Peguera. Trio Zorine. Obres de Beethoven, Mozart, de Falla, Txaikowski
-20, Auditòrium. Concert Alexandra Andriessky, piano
-20'30, Banca March (saló d'actes). Trio Zorine C.Franck, Mozart, Txaikowski
- 19, Dime, 17, Es Port de Pollença. Zacharias i Mac Zorine, violins. Obres de Bach, Mozart, J.Dorfman i Paganini
- 20, Dij, 17, Platja de Palma (S.de C.) Trio Zorine
- 21, Div, 18, Cala Rajada (Hotel Corona) Trio Zorine
- 22, Dis, 19'30, Manacor (Teatre Municipal) Trio Zorine
-18, Sant Felip Neri. Concert corals infantils
- 25, Dima, 20, Auditòrium. Orqu.Simf.Ciutat de Palma
- 27, Dij, 17, Platja de Palma (S.de C.) Tafelmusik
- 28, Div, 20, Casal Balaguer. Audició Esther Vives
-Auditòrium. Concert de presentació de Palma com ciutat olímpica per a les proves de vela

MARÇ

- 1, Dis, Cala Millor. Tafelmusik
- 2, Diu, 17'30, Son Marroig. Studium
-Auditòrium, Els Solistes de Mallorca
- 3 i 4, Auditòrium. Ballet Conti-Barça
- 4, Dima, 20'30, Peguera. Studium
- 5, Dime, 20, Pollença. Studium
-Auditòrium. Concert de clave: Branchly
- 6, Dij, 20'30, Auditòrium. Studium
- 7, Div, 20'30, Audit Platja de Palma. Studium
- 9, Diu, 17'30, Son Marroig. Sintagma
- 11, Dima, 20, Auditòrium. Orqu.Simf.Ciutat de Palma, solista Víctor Danchenko, violí
- 14, Div, 9'30, Manacor (Teatre Principal) Victor Danchenko, violí; Binnie Bentley, piano. Obres de Beethoven, Bramhs, Prokofief, Txaikowski, Kreysler
- 16, Diu, 17'30, Son Marroig. Raul Arevalos, clarinet i saxofó; S. Bradbury, piano. Obres de Schumann Debussy i Milhaud.

Número 47, febrer del 86

COL.LABORADORS

Miquel Aguiló	Tomeu Munar
Pere J. Amengual	Miquel Mut
Guillem Bosch	Pere Gil
Jordi Cloquell	Antoni Roca
Comissió de glosadors	Sebastià Roca
Pere Estelrich	Rafel Roig
Pau Ferrer	Ramon Róssello
Miquel A. Font	Frederic X. Ruiz
Joan Miquel Lladó	Vicenç Sastre
Miquel A. Lladó	Miquel Sbert
Pau Lladó	Magdalena Torelló
Xisco Llinàs	Cristòfol Tries
Guillem Massot	Antoni Vaquer
Josep Massot	Gabriel A. Vich
Tomeu Mestre	

CONSELL DE REDACCIÓ

Confecció gràfica:
Antoni Canyelles i Oliver

Rafel Ferrer i Sanxo
Damià Quetglas i Bergas

Miquel Bosch i Auba
Biel Massot i Muntaner

Impress als tallers
"Apòstol y Civilizador"
(Petra) DL: PM 529/81

